

**МУАЛЛИМРИ
МЕДМАСКАЯР АЛАЗ
КІВАЛАХДА**

Келунин цийи йисуз Россиядин школайрин муаллимар медицинадин маскаяр алаз ківалахуниз мажбурда. Ѓа са вахтунда и истемешун аялриз талукъ туш, абурувай медмаскаяр чпин диде-бубайрин теклифдалди алукайтла жед, малумарна РФ-дин просвещенидин Министерстводи. РФ-дин просвещенидин министр Сергей Кравцова кьейдна хьи, 1-сентябрдиз школайра линейкаяр тухунин кьайдаяр, чкайрал эпидемгялариз килигна, регионрин кьилери тайинарда. Кьилинди, келунин цийи йисуз школайрин ківалах адетдин кьайдада тешкилда.

1928-йисалай акъатзава

№34 (8742) арбе

12+

ЩИШИ ДУШНЯ

19-август, 2020-йис.

Газет гьафтада садра акъатзава.

Къимет 10 манат

РАЙАДМИНИСТРАЦИЯДА СОВЕЩАНИЕ

АЯЛАР ТУГЪВАЛДИКАЙ ХУЪН

Даш А.ЛИЕВ

18-августдиз Ахцегъ райадминистрациядин активдин нубатдин совещание хьана. Сифте гаф рахуналди, ам Ахцегъ муниципалитетдин кьил Осман Абдулкеримова ачухна ва кьиле тухвана.

Ийкбан важиблу месэлайрикай сад – школяяр келунин цийи йисаз гьазур хьунай малумат райадминистрациядин кьилин заместитель Вадим Агьасиева авуна.

- И йикъара хьийизвай куьлушубуьлуь ківалахар квачиз, райондин вири школяяр 1-сентябрдиз аялар кьабулиз гьазур я. Месэла аялар чими тугъвалди таъминаруна ва коронавирусдин вилик пад кьуна ава. Роспотребнадзордин делилралди, бязи школайрин пищеблокар госстандартдин истемешунрив кьазвач. Кьалурнавай кимивилер арадай ахкьудун ва аялар тугъвалдикай хуьдай серенжемар кьабулун патал чна махсус комиссия тешкилна ківалахзава. Куьрелди, истемешун сад я: гьар са школада маскаяр (абур чна ганва), дозаторар, дезинфекциядин кьаришма, термометрияр хьун чарасуз я, лагъана ада.

Ахпа райондин регьберди «Ле-

кье-дере - Ахцегъ» цин проводин кьилин имарат куьруь вахтунда тукьлуьр хьувур руководителарни пешекарар: ГО ЧС-дин Управленидин начальник М.Моллалиев, кьилин пешекар М.Гьабибуллаев, ЕДДС-дин диспетчерар тир З.Агьамугьланов, Р.Назаров, А.Мутгалибов, Р.Гьажиев, УЖКХ-дин начальник Ф.Магьмудов, кьилин устлар С.Сефербегов, шофёр Б.Агьасиев, сварщик И.Абдурагьимов, Хуьруьгрин хуьруьн кьил З.Сулейманов – Ахцегъ муниципалитетдин ва вири районнэгълийрин патай Чухсагьулвиллин чарариз лайихлу авуна.

Налогар кьватунин ва ОКС-дин месэладай экономикадин отделдин начальник Фарида Агьмедовади кьейд авурвал, районда мужьуд вацран налогрин пландин тапшуругъар эменнидай 41 ва чилин налогдай 89 процентдин тамамарнава. Ахцегърин, Хуьруьгрин, Чеперин ва Хинерин СП-ра чилерин арендадин пулар кьватлиз жезвач...

Эхирдай Осман Магьмудовича алатай совещанидал СП-рин кьилеризни идарайрин руководителриз гайи тапшуругъар кьиле тухузвай гьал ахтармишна

ВАЖИБЛУ МЕСЭЛАЯР ВЕРЕВИРДНА

14-августдиз Ахцегъ райадминистрацияда муниципалитетдин территориядал коронавирусдин инфекция чуклунин вилик пад кьунин рекъяй оперативный штабдин заседание кьиле фена. Адан ківалахдиз «Ахцегъ район» МР-дин кьил, оперативный штабдин председател Осман Абдулкеримова регьбервал гана. Ада кьейд авурвал, районда коронавирусдин инфекциядиз талукъ яз арадал кьезвай гьалдал кьетген гуьзчивал тухун чарасуз я. – Агъалийрин сагьламвиллин патяхъай кьайгьу члугунихъ галаз санал чна гьакI карчивилел машгьулбуруз ва вири инсанриз ківалахдай мумкинвал гунни рикелай алудна жедач, – лагъана райондин регьберди.

Роспотребнадзордин Ахцегъ райондин ТОУ-дин начальник Арсен Касимова малумарйвал, Роспотребнадзордин делилралди, чи районда исятада коронавирусдин инфекциядин официальнойдаказ тестикъ хьанвай 59 дуьшуйш кьейднава. Идалайни гьейри, вирус квай 68 ва больницадилай кьецепатан пневмониядик кефсуз 39 касни ава. Алай йисан 13-августдилай инихъ мад 4 касдик коронавирусдин инфекция акатнава, бязи азарлуяр духтуррин патав татана, чпи-чеб сагьарунал машгьул жезва. Хуси сагьламвилев

икI эгечзавай инсанри патарив гвайбури хаталувилик кутазва. А.Касимова гьакI коронавирусдин инфекция чуклунин вилик пад кьунин мураддалди инсанри маскаяр алукулун, хуси михьивал, инсанрин арада мензил хуьн, дараматар дезинфекция авун ва самоизоляциядин кьайда гьамиша рикел хуьн чарасуз тирди лагъана.

Зирзибилар хутахунин месэладиз талукъ яз ада кьейд авурвал, Роспотребнадзордин чкадин куьллуьгди предписанияр гунин нетижада региональный оператор суддиз вуганва. Заседанидал «Ахцегъ район» МР-дин кьил О.Абдулкеримова и мукьва вич «Экологи-Ка» ООО-дин цийи регьбердихъ галаз гуьруьшмиш хьунин нетижайрикай суьгьбетна.

Райондин регьбердин заместитель М.Гъаниева чпик Covid акатнавай азарлуьри карантиндин истемешунрал амал авунал гуьзчивал тухунин месэла кудна. Ада карантиндин истемешунар члурзавайбуруз талукъ яз административный серенжемар кьабулуникай лагъана. Россиядин МВД-дин «Ахтынский» МО-дин начальникдин заместитель Исмаил Бекерова кьейд авурвал, пандемиядин вахтунда полициядин куьллуьгчийри 739 протокол кхьена. Ада идарайра

ва карчивилел машгьулбуру санитариядин ва самоизоляциидин истемешунрал амалзавай тегьердал гуьзчивал тухун патал комиссия тешкилун теклифна. – Рагьметдиз фенвай инсан чухьудайла ва кучудайла хатасузиллин истемешунрал амал авунал диндин куьллуьгчийри гуьзчивал тухун лазим я, – кьилди кьачуртла лагъана ада.

Вичикай инал суьгьбет физвай месэла веревирд авуна райондин Общественный палатадин председател Али Исмаиловани иштиракна. Вичин рахунра ада инал экъечлай ксарин теклифрин тереф хвена ва районда коронавирус чклай вахтунда чи жемят самоизоляциядин кьайдайрал амал авунин месэладин важиблувал аннамишуналди эгечлайди кьейдна. – Идани азардин вилик пад кьадай мумкинвал гана, – лагъана ада ва СМИ-дин такьатри, гьакI волонтерри тухвай гьавурдик кутунин ківалахнин рикел хкана.

Заседанидин ківалахдин нетижаяр кьуналди, «Ахцегъ район» МР-дин кьил О.Абдулкеримова пандемиядин гьеле алуд тавунвай сергьятламишунрал амал авунал гуьзчивал тухунин, чарасуз серенжемар кьабулна, сергьятламишунрин пуд лагъай девирдал элячлунин тапшуругъар гана.

**РЕСПУБЛИКА ДАГЕСТАН
ГЛАВА МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА
«АХТЫНСКИЙ РАЙОН»**

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

11 августа 2020 г. № 150

О внесении изменений в постановление главы МР «Ахтынский район» от 20 марта 2020 г. № 88 «О создании оперативного штаба по предупреждению завоза и распространения новой коронавирусной инфекции на территории муниципального района «Ахтынский район»»

Во исполнение Указа Главы Республики Дагестан от 18 марта 2020 г. № 17 «О введении режима повышенной готовности», Постановления Администрации муниципального района «Ахтынский район» от 19 марта 2020 г. № 87 «О введении режима повышенной готовности на территории МР «Ахтынский район» и в целях недопущения распространения на территории муниципального района «Ахтынский район» коронавирусной инфекции (2019-nCoV) постановляю:

1. Внести изменения в постановление главы МР «Ахтынский район» от 20 марта 2020 г. № 88 «О создании оперативного штаба по предупреждению завоза и распространения новой коронавирусной инфекции на территории муниципального района «Ахтынский район»» следующего содержания:

а) в приложении № 1, в пункте

1 – дополнить «глава МР «Ахтынский район» Абдулкеримов О.М. – председатель комиссии»;

б) в приложении № 1, в пункте 2 – дополнить «заместитель главы МР «Ахтынский район» М.Х.Ганиев – заместитель председателя комиссии».

2. Управляющему делами администрации МР «Ахтынский район» И.И.Исламову довести до членов штаба настоящее постановление для руководства и исполнения.

3. Настоящее постановление опубликовать в муниципальной газете «Новый мир», на официальном сайте администрации МР «Ахтынский район» и в сети Интернет.

4. Контроль за исполнением настоящего постановления оставляю за собой.

**Глава МР
«Ахтынский район»
О.М.АБДУЛКЕРИМОВ**

КОРОНАВИРУС: ЭХИРИМЖИ РЕКЪЕМАР

Ахцегъ ЦРБ-дин делилралди, 18-августдиз районда коронавирусдик 127, пневмониядик 83 ва ОРВИ дик 208 кас азарлу я. Абурукай 83 кас больницадин стационарда, 335 кас амбулаторныйдаказ сагъар хьийизва.

КЪВЕДАЙ ЙИСУЗ КЬИЛЕ ТУХУДА

Чи уьлкведа агъалийрин вири Россиядин перепись алай йисан октябрдилай 2021-йисан апрелда хутахнава. И месэладиз талукъ Къарардал РФ-дин Гьукмагдин Кьил Михаил Мишустина кьул члугуна. И йикъара Росстатдин векилри малумарйвал, перепись тухунин вахт дегишарун коронавирусдин пандемия себеб яз гьазурлухвиллин серенжемар лазим тирвал кьиле тухуз тахьунихъ галаз алакьалу я. Россияда хьиз, и жуьредин кьарарар бязи маса уьлквейрани кьабулнава. Ахтынбурукай яз США, Аргентина, Бразилия, Эквадор, Киргизия ва икI мад кьалуриз жед.

Виророссиядин агъалийрин перепись чи уьлкведа 2021-йисан 1-апрелдилай 30-апрелда кьведалди тухуда. И члавуз рекъемрин технологиярикай гегьеншдиз менфят кьачуда. Вилик квай переписдин кьилин цийивал Россиядин агъалийрихъ Госуслугайрин порталда электрондин переписдин чар ацлурдай мумкинвал хьун я. Инсанрин квалерихъ фидай вахтун-

да переписчикри чпихъ махсус программа галай планшетрикай менфят кьачуда. Идалайни гьейри, перепись кьиле тухун патал инсанривай переписдин учасокриз ва МФЦ-риз кьезе жед.

Перепись кьиле тухуни агъалийрин кьадардиз талукъ дуьмдуьз делилар кьватлдай ва уьлкве экономикадинни яшайишдин рекъяй вилик тухудай рекьер

тайинардай мумкинвал гузва.

Россияда хьиз, хейлин маса уьлквейрани агъалийрин перепись 10 йисалай са сеферда тухува. Канадада ихьтин серенжемар гьар 5 йисалай садра тешкилзава. Агъалийрин перепись тухуниз уьлкведин тарих кьиниз хьиз килигиз жед. Адан нетижаяр неинки гилан, гьакI гележегдин несилризни талукъ я.

ЖУРНАЛИСТДИН КЪЕЙДЕР

ПУД ИУДА БЕЛОРУССИЯДИН ТАМА

(Эвел 32,33-нумрайра)

Ара-ара Россиядин май-данрани адаз критика жезва, иллаки ам чи либерализми еке монополистриз (улькведин девлетар гвайбуур) бегенмиш туш. Россиядивай куьмек клан хьайила, адан иштягьар еке яз аквазва. Анжа ада вичин хуси нефсиниз са затлн тлалабзава, улькведин, халкьдин кьайтгуда ава.

Белоруссия Россиядихь галаз союзный улькведин алакьайра гьатнавайвиле, и жигетдай кьве тередфизни садаз садан патай мажбурнамаяр ава. Ада чи Западдин сергьятар хуьнин карда куьмекзава, прибалтри ва бязи масабуру хьиз, НАТО-дин кьушунар гьана Россиядин кьваларив игисзава. И улькве вич чилерин, энергетикадин ресурсал атайла – нефт, газ ва маса затлар инра авач – кесиб я, гьавилей аслу гьалда ава. Ибур адаз вири Россияди гузва.

Гагь-гагь умуд кваз артухан тлалабунар ийизва, гьач тахьайтла союзный алакьайра авай ульквейр я, амма чи бязи либерализм и кар хьсан аквазва. Адан истемешунар еке я лугьуз, наразивал кьалурзава, аксина рахазва. Лукашенкони кьулухь аквазвавач, мецел хьиди я, жавабар гузва. Ихьтин крари, гьелбетда, дуствал мягькемди, нетижалуди хуьниз куьмекзава. Ина кьилинди чи кьве улькведин политический лидерар сад садаз галаз гьурметлу хуьн я.

Абур муьквал-муьквал гьар жуьре тешкилатрин мярекатрин сергьятра аваз, гьакл кьилдини гьурьшмиш жезва, гьужет алай месэляяр фад гьалзава. Кьагузвайвал, Путина адаз гьурметзава. Лукошенкодин гагь-гагь пайда жезвай публичной рахунарни артух яб тагана, тупалай тавуна алатна физва. Дуствал виридалай винеда я. Са кар ина рикелай алудна виже кьведач. Чпи критика ийизвагьани, США-дин стратегиядин планра Белоруссия гьамиша абур фикирда ава. Ам Россиядидай нарази яз аксивиле хуьн абуре фадлай гуьзетзавай кар я. И кьве кьвалахни ийизва.

И муьквара Белоруссияда муьманвиле хьайи США-дин госсекретарь М.Помпеодив са жерге теклифар гвай. Ихьтин еке дережадин чиновник иниз сифте сефер яз атанва. Республикадин суверенитет хуьна абуре чпин куьмек хиве кьазва. Чпин нефтни теклифнава, белорусури чпи-чеп дуьз тухвайтла, санкциядин месэладиз кихлигунин ишара ганва. Россияди политикада гьалатриз рехь гайитла, ибур вири арадал атун мумкин я. Амма белорусар гьелелиг славянский стхавилин гьиссера мягькем я.

Гьа ихьтин дуствал, вафалувал санлай чара хьайи Украинадихь галаз авач. Белоруссияда С.Шушкевич хьиз, Украинада Л.Кравчук политикадай аькатна пенсионер жезва. Ада вичин кар авуна – Империя чуклуруни кьуьн кутуна, тарихда вичин члувал твар тазва. Ятлани ара-ара Россиядин гьакьиндай члурукла рахаз, тарихдиз гьавурдик квачир баянар гуз, ада вичи вич алай чка малумарзава. Миллетчидикай россиявийриз садрани дуст жедач.

Чкадал атай Л.Кучмади вуч ийизва? «Хрен редьки не слаще», – лугьузва мисалда. Эвелни-эвел ада Россиядин кьве вишелейни гзаф инсанар авай пассажирский самолет Украинадин цавай физвайла яна гадарна, вири телефон хьана. И тахсиркарвал хиве такьаз, ягьайди Украина туш лугьуз эгечна ам. Делиралди дуьньядин общественностдин вилик субут хьайила, ада вуч лугьузва?

– Хьайиди хьана ман, гила чна вуч ийиди? Чун сифтебуру туш хьи, дуьньяда ихьтин дуьшуьшар жезвайди я. На лугьуди инал

ханвай кьапарикай рахазва, телефон хьанвай инсанрикай фикирзавайди хьиз аквазва. Гьурьшмишлай Россиядихь элкьвена гьада лагьайди я: «Украина – им Россия туш, вуч авуна кландатла чаз чизва». Гьа идалай башламишна Украинадин халис чин ачух жез.

Чкадал атай президент В.Ющенко куьгьне русофоб, миллетчи, бандеровчийрин апологет (тередфар) яз малум жезва. Улькведиз зиян, Россиядихь галаз кьвал, кьиж хуьн патал вичелай алакьдай вири крар авуна. Тарих терсеба кьалурун адалай башламишна. Урус члалал рахун, школайра тарсар тухун кьадагьада гьатзава, памятниклар алудиз, чи аскерин сурар чуьлуриз эгечзава. Улькведин тарихда хаинар яз ашкар тир ОУН-дин (Украинадин миллетчийрин тешкилат), УПА-дин (Украинадин повстанческий армия) идеяяр винел ахькалтиз башламишзава. Фашистрин миллетчийрихь галаз алакьада, гьабурун крара шерик хьайи, виш агьзуррал ислягь инсанар телефай карателар, полицаяр, миллетчийр майданриз хтана; бандеровчийринни Шухевичан невяяр, тумухьанар авторитетда гьатзава, абур властдин кьурулушдиз гьахьзава.

Ана фашистрин гьилибанар игитрин жергейригиз гьиз, Ватандин Чехи дьаедин иштиракчийрихь, игитрихь галаз барабар ийиз, кьезилвилер гуз, абурун тварарихь куьчяр, майданар, музьяр ягьиз эгечна. Украинадин власт кье абуроз памятникарни кваз эцигиз гьазур я... 1914-йисарилай Австро-Венгерский империядик кваз хьайи Западный Украинада, Закарпатьда бине кутур миллетчи идеяяр Галичинадидай башламиш хьанва. Абур гьа сифтедилай Восточный славянриз душманвиле вилерай килигзавай миллетчийр тир. Кье Украина вич еке са Галичина хьанва, гьа адават улькведин уьмуьрдин вири хилера, вири пипера, идеологияда ава.

2014-йисалай Украинада миллетчилеини цийи девир башламиш жезва. Власт Яценюкринни Турчиноврин, Тягнибоккринни Наливайченкокрин, Аваковкринни Люценкокрин ва ахьтин маса русофобринни миллетчийрин гьале гьатзава. Вахханалия (вири чуьлурун) цийи кьилелай башламиш хьижезва. Петр Порошенко президент хуьн Украинадин политический уьмуьрдин апогей (лап вини клук) хьана. И улькведихь суверенитет (аслу туширвал) амач, вири крарин, кьвалахрин, амалрин иесияр американияр жезва, чкадин марионеточный политикриз авай ихтиярар Россиядин аксина кьув ягьун, гьадаз даклан крар гьикьван аватла, абур тамамарун хьанва. Улькве кьве чкадал пай жезва. Крым вахтунда Россиядик какахь хьийизва. Донбассдин вич Киевдин властдин идеологиядихь галаз рази туширди малумарна, ана ДНР, ЛНР хьтин аслу тушир республикаяр арадал кьезва.

Президент Порошенкоди гражданд дьае башламишзава. Украинадин армия, кьве гьеччи гьа чпин гражданаар яшамиз жезвай республикайрихь галаз, дьаведик экечизава. Нетижач: вишералди чкланвай кьвалер, промышленный ва маса объектар, агьзурралди гьуллейрайни тупарай яна телефон хьанвай инсанар – виридалай вилик аялар, дишегьлияр, кьузубур, ажубур пайда жезва. Мажбур хьана, кьвал-югь квахьна, гьарнихь катзава халкь. США и улькведиз ачухдиз яракьарни чпин инструктор-куьмекчийр – абур мадни пара кьиникьар авурай лугьуз – раьсуриз эгечна.

Россиядин аксина векьидакьз рахун, и рекье ашкьни гужлу хуьн патал пуларни гуз эгечна. Европададин политикани, гьа гьамиша

хьиз, кьве чин алайди яз амуькьзава, амни Россиядин аксина Америкадин санкциярик экечизава. Украинадихь галаз чпин рейсавал малумариз, пулар гуз, Евросоюздиз кьабурда лугьуз сивера дадар тваз, Порошенкодихь галаз гьурьшмишвилер тухуз, адаз клани ихтилатар ийиз, улькведа гьатнавай пожар кьати жедай гьерекатра ава Запад. Фадлай малум кар я, Украина абуроз – гьам США-диз, гьамни Евросоюздиз – са рекьайни са юкьузни герек авайди туш. Чпин кьилин тлал жедайдини чизва. Ятлани Украина абуроз кье Россиядин аксина герек я. Чун адаз гьамиша зиян гуз гьазур тир душман хьиз кьвалурун абур мурад я.

Порошенкоди вичелай алакьдай кьван крар вири авуна, килисадин уьмуьрдини кьаришмиш хьана, анани кьвал, православиедани раскол (кьве чкадал пай хуьн), саддиниз кьуллуьтзавайбуур сад садаз аксивилер туна, храмар кьакьудиз инсанар сад садаз гьалдарунар арадал гьана. Гьа са вахтунда вичин хуси девлетар артухаруни адан рикелай алатнач, президентвилей аькатнаватлани, агьвал хьсан, банкара сьетар артух хьана.

Властдай аькатнаватлани политикада ама, гьеле гьа властдиз хькведай фикирарни адахь ава. Девлетар чуьнуьхралди, законсуз амалралди хьанвайди чизвайвилей адалай уголовный са шумуд дело кьарагьарнава. Амма Украинадин правосудие гьа улькведин политикадин кьурулушдиз ярашугьди я. Силис фадлай физва, са затлн арадал кьезвач, я кьведайдини хьиз аквазва. Вучиз лагьайтла силесийрин пагав эверайла клан хьайитла кьведа, тахьайтла абур саймишни ийизвач. Баянар гуз чкадин телеэкранра пайда жедач, уьзуьгьни гьамиша я, вичи вичиз еке кьиметни гузва.

Цийи президент В.Зеленский адалай яргьаз физвайди хьиз аквазва. Са дегишвални я улькведа, я политикада, я халкьдин уьмуьрда жезвач. Гафарани садвал авач, я абур ийизвай крарихь галаз кьаз аквазва. Россияни, гьа виликдай хьиз, даклан я. Амма са цийи хабар ада дуьньядиз малумарна: Польша фашистрикай азад авурди СССР-дин ваь, Украинадин армия тир кьван. Маршал К.Рокоссовскийдин регьбервилек квай I-Украинадин фронт ада Украинадин армия яз гьисабзава. Дуьз лагьайтла, ам и карда сифтеди туш. Ихьтин гафар Украинадин политикрин сивера идалай виликни авай.

Гьа Польшадидай чешне кьачуна В.Зеленскийдини дьае башламиш хуьна Гитлерахь галаз санал Советрин Союзни тахсирлуи яз гьисабзава. Инани са цийивални авач, кьенин Европададин политический элита вилер аваз буьркьуь, япар аваз биши, тарих терсеба аквазда карикай ибарат хьанва. Мад Зеленскийдидай вуч гьулзлемиш жедатла чизмач. Лугьудайвал, вахтуну кьалурда. Адакай президент жедач, адаз сегьне лайих я.

СССР чуьлурунни план уьмуьрдиз кечирмишуналди Россиядин Федерациядин цийиз хьанвай президент Б.Ельцина Западдин тапшурт кьиле тухузвай. Белоруссиядин тама са шуьше эрекь эчирай пуд лагьай иуда Россиядин лидер тир. Ичкидал рикл хуьн адан кьилин кьилих тирди улькведа садазни сир тушир. Ичкидин таьсирдик кваз ада улькве са шумуд йисуз идара авуна, вичелай алакьдай вири зиянар гана, чун Западдин вилик лугьувиле туна. Халкьдиз негь хьанвайтлани, 1996-йисуз сечкира тапарар кардик кутуна, гьалиб хьайи ам мад кьуд йисуз власта амуькьзава.

(КьатI ама)

ЙИКЪАН МЕСЭЛАЙРАЙ

АХЦЕГЪАР ВУЧИЗ ЗИРЗИБИЛРИКАЙ МИХЬИЗ ЖЕЗВАЧ?

Ражаудин СУЛЕЙМАНОВ

Зирзибилар хутахунин месэла Дагьустан пагал хьцибурукай сад хьанва. И рекьай райцентрдани гьалар хьсан туш. Ина куьнейра ящикар зирзибилрив ацанва, инал-анал ТБО-дин ихтиярсуз майданар арадал кьезва. И кардин себеб, эвелимжи нубатда, чи инсанрин кьайтгусузвал, меденисузвал я.

Исятда чина гзаф мехьерар ава. Абурук иштиракиз Ахцегьиз мугьманвиле маса чкайрай, гьатта кьецепатан ульквейрайни инсанар хьквезвай вахтунда им безбурчивилин кар хьанва. Са патяхай чна райондиз туристар желбуникайни фикирзава, муькуь миьхивал хуьз жезвач. Важиблу и месэла са шумудра чи газетда кьарагьарнаватлани, гьайиф хьи, ам саклани гьализ жезвач. Аллагьдиз шукур хуьй, эхиримжи йикьара гьалар хьсанвиле дегиш жезвай хьиз я.

Вучиз чи хуьрер зирзибилрикай миьхиз жезвач? - и суал эцигна чна бязи жавабар кьуллуьтчийрин вилик муькьвара.

Низами Эфендиев, «Сельсовет Ахтынский» СП-дин кьил: - Зирзибилар хутахунин гьакьиндай татугай гьалар тек са чина ваь, саки вири республикада ава. Тахсиркарни и месэла вичин хиве кьунвай «Экологи-ка» компания я. Абурун везифа инсанривай пул кьватна, зирзибил хутахна тергдай кьайда тукьлуьрун я. Чи патай ГСМ-дин, транспортдин куьмек гайилани, абурвай чпин везифаяр кьилиз акьудиз жезвач. Алай вахтунда абур чи райондиз гзаф буржула я.

Гьелбетда, и месэлада «Экологи-ка» карханадихь галаз санал Ахцегьрин жемьатни тахсирлу я. Аквазва, ТБО хутахзавач. Ятлани, гуя хьилерай хьиз, вуч хьайитлани кьвалей акьудиз куьчедал гадарзава. «Экологика»-ди гьи жуьредин зирзибил хьайитлани хутахзавач эхир. Куз жери шейэр кана, ктлндайбуру са таран дибда, фура туртла, куьчяр икьван кьаьцудач.

И муькьва райондин руководство зирзибилар хутахдай «Экологи-ка» ООО-дин векилрихь галаз гьурьшмиш ва адан цийи директор Миргьасан Гьамзаевахь галаз таниш хьана. Кьиле феийи совещанидал зирзибилдин месэла гьалдай рекьер веревирдна. Чи фикирдалди, «Экологи-ка»-дин цийи директор жавабар кас я, ва месэла гила гьализ жедач.

Райцентр зирзибилрикай миьхуьнни месэладин гьакьиндай райондин Общественный палатадин председатель Али Исмаилова инге вуч лугьузватла:

Виликдай чна райондин бюджетдин такьатрин гьисабдай зирзибилдин месэла гьализ гзаф вахт тир. Гила Гьукуматди муниципалитетригиз ва хуьрерин поселениригиз зирзибилдин месэла гьалуниз гьич са манатни харж ийиз ихтияр гузвач. И рекьай вири крар пудратчийрин хиве туьна. Дагьустанда зирзибилар хутахдай пудратчи ООО «Экологи-ка» я. И карханадивай вичин везифаяр тамамариз жезвач, гьавилей чина зирзибилригиз талукь яз татугай гьаларни арадал атанва.

Исятда чун зирзибилрин бакриз килигайтла, анра авачир са затлн авач. Абурай гьаятдай акьудай накьварни, векьерни маса затлар аквада. Ибур вири цай яна куз ва миянардай затл хьиз ишле-

миш жедач. Жемьатди вири крара гьамиша са вуж ятлани тахсирлу ийизва, амма чна гьар сада месэла вичелай башламишна кланда. За чи агьалийривай медени хуьн, зирзибилар кьилди-кьилди авуна, члур тежедай затлар тадиз гадар тавун тлалабзава.

Развивилелди лугьун, винидихь кьейднавай совещанидалай кьулухь чи куьчяр яваш-яваш зирзибилрикай миьхизава. Умудлу я хьи, «Экологи-ка» компаниядин цийи директор чи районгьили Миргьасан Гьамзаева и кьвалах намуслувилелди кьиле тухуда. Райондин талукь тир идарарни адаз алакьдай вири куьмекар гуз гьазур я.

КОРОНАВИРУСДИЗ АКСИ ВАКЦИНА АКЪУДИЗ ЭГЕЧИДА

РФ-дин здравоохраненидин Министерстводи хабар гузвайвал, Гамалеидин тварунихь галай илимдин милли Центрдан арадал гьанвай коронавироздиз акси вакцина сентябрдин вацралай серийный кьайдада акьудиз эгечна. И дарман Россиядин пуд компанияди саналди акьудач. Абур «Генериум», «Р-Фарм» ва «Биннофарм» я. Дармандин твар «Спутник» я. Алай вахтунда карханайри идаз гьазурвилер аквазва.

Са кьадавар вахт идалай вилик улькведин Минздравдин кьил Михаил Мурашкоди цийи дарман клиникадин шартлара ахтармишнавайди кьейдна. Коронавироздиз акси вакцина сифте нубатда чеп хаталувиле зонада авай инсанрив агакьарда. И дарманди инсанар мад сеферда изоляцияда гьатуникай хуьдай мумкинвал гуда.

ОБЪЯВЛЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ПУБЛИЧНЫХ СЛУШАНИЙ

Администрация СП «сельсовет Ахтынский» сообщает о проведении публичных слушаний по обсуждению вопроса предоставления разрешения на изменение вида разрешенного использования:

1. Земельного участка с кадастровым номером 05:22:000001:3723, общей площадью 542 кв.м, расположенного по адресу: Республика Дагестан, Ахтынский район, с.Ахты, в местности «Гюней», принадлежащего на праве собственности Асваровой Фуаде Юнусовне, категория земель «земли населенных пунктов», с разрешенного использования «для ведения личного подсобного хозяйства» на вид разрешенного использования земельного участка – «предпринимательство» код 4.0.

2. Земельного участка с кадастровым номером 05:22:000001:3445, общей площадью 766,8 кв.м, расположенного по адресу: Республика Дагестан, Ахтынский район, с.Ахты, принадлежащего на праве собственности Джалавханову Джалавхану Нурметовичу, категория земель «земли населенных пунктов», с разрешенного использования «для ведения личного подсобного хозяйства» на вид разрешенного использования земельного участка – «объекты придорожного сервиса» код 4.9.1.

3. Земельного участка с кадастровым номером 05:22:000001:6427, общей площадью 389 кв.м, расположенного по адресу: Республика Дагестан, Ахтынский район, с.Ахты, принадлежащего на праве собственности Рамазанову Альберту Адамовичу, категория земель «земли населенных пунктов», с разрешенного использования «для ведения личного подсобного хозяйства» на вид разрешенного использования земельного участка – «магазины» код 4.4.

4. Земельного участка с кадастровым номером 05:22:000001:2166, общей площадью 636,91 кв.м, расположенного по адресу: Республика Дагестан, Ахтынский район, с.Ахты, принадлежащего на праве собственности Рамазанову Альберту Адамовичу, категория земель «земли населенных пунктов», с разрешенного использования «для ведения личного подсобного хозяйства» на вид разрешенного использования земельного участка – «магазины» код 4.4.

5. Земельного участка с кадастровым номером 05:22:000001:8670,

общей площадью 1312 кв.м, расположенного по адресу: Республика Дагестан, Ахтынский район, с.Ахты, ул.Гюнейская 5,уч.16, пер1, принадлежащего на праве собственности Кадырбекову Уруджу Кадыровичу, категория земель «земли населенных пунктов», с разрешенного использования «для ведения личного подсобного хозяйства» на вид разрешенного использования земельного участка – «сельскохозяйственное использование» код 1.0.

6. Земельного участка с кадастровым номером 05:22:000001:9563, общей площадью 481 кв.м, расположенного по адресу: Республика Дагестан, Ахтынский район, с.Ахты, принадлежащего на праве собственности Раджабовой Залине Салмановне, категория земель «земли населенных пунктов», с разрешенного использования «для ведения личного подсобного хозяйства» на вид разрешенного использования земельного участка – «предпринимательство» код 4.9.1.

7. Земельного участка с кадастровым номером 05:22:000001:9108, общей площадью 400 кв.м, расположенного по адресу: Республика Дагестан, Ахтынский район, с.Ахты, ул.Шамхалова 35б, принадлежащего

на праве собственности Абасову Агалару Агасиевичу, категория земель «земли населенных пунктов», с разрешенного использования «для ведения личного подсобного хозяйства» на вид разрешенного использования земельного участка – «объекты придорожного сервиса» код 4.9.1.

8. Комиссии по результатам публичных слушаний подготовить и представить главе СП «сельсовет Ахтынский» заключение и рекомендации о предоставлении разрешения на условно разрешенный вид использования или об отказе в предоставлении разрешения с указанием причин принятого решения.

Публичные слушания состоятся 25.09.2020 года в 14 часов 00 мин. по адресу: Республика Дагестан, Ахтынский район, с.Ахты, здание администрации сельского поселения «сельсовет Ахтынский».

С полной информацией по указанному вопросу можно ознакомиться в администрации СП «сельсовет Ахтынский» по тел.: /89884205087, а также на официальном сайте сельского поселения «сельсовет Ахтынский» в сети Интернет: <http://ahiti.sitemo.ru/>

Письменные рекомендации и предложения по вопросам публичных слушаний принимаются по адресу: Республика Дагестан, Ахтынский район, с.Ахты, ул.А.Байрамова 1.

Глава СП «сельсовет Ахтынский»
Н.Б.ЭФЕНДИЕВ

АЯЛАР ПАТАЛ

ВАХТ ТАХЬАНМАЗ СИВ ХКУДАЙ СИКИ

«Лезги халкъдин махар» ктабдай

Гь.Гь.ГАШАРОВ,
А.М.ГЪАНИЕВА

Хъана къван, хъанач къван са сикI. Вичиз недай са затI жагъуриз, сикI гзаф къеъвена. Эхирни адаз гъурчехъанди ракъарал эцигнавай са тике як аквада. Гишин сикIрез як нез клан жеда, ам як эцигнавай ракъарив мукъва жеда, амма амалдар сикIре ина гъурчехъанди амал авайди гьисс ийида.

Ам хиялар ийиз аквазнавай арада, иниз атана са жанавур акъатда. Ада сикIревай жузада: «ГьикI хъана, къунши, вуч хиялдик ква?». Ахмакъ жанавурдин ван галукайла, хвеша хъайи сикIре адаз лугъуда: «И мусурманвални са пеше туш, пакамалай гишиндиз ацукънава, гъанал алай як нез жезвач».

- Гьинва як, я къунши, вун ахварай хъиз рахазва тахъуй гъа, - лугъуда жанавурди сикIрез.

- Ангъе як, вавни сив гвани, жанавур стха, - лагъана, сикIре жанавурдиз ракъарал гъурчехъанди эцигнавай як къалурда.

Гишин жанавур, къулухъ элкъез сикIрез килигиз, як нез фида. Ада и арада: «Вун сив къуна ацукъ, псидкул хътин тум галай сикI стха, чун сив гвайбур туш, чна чи гъиле гъатайди къутармишдач», - лугъуз, вичи-вичик фикирзавай. Хкадарна вич якIал вегъей жанавур гъасятда ракъара гъатда; якIун тике лагъайтIа, къудгъуна са патахъ аватда.

Гишин сикIрез гъасятда як нез клан хъана, амма адан рикIел жанавурдиз вичив сив гва лагъайди хтана, ам са тIимил вахтунда аквазна. Къакъан дагъдикай нур гузвай варз пайда хъана. Дубаяр авурдалай къулухъ, сикIре як нез башламишна ва ада жанавурдиз: «Гила сувар югъ атана мукъув хъанва, сив хкудайтIани жеда», - лугъуда. И гафар ван хъайила, ракъара гъатнавай жанавурди сикIревай жузада: «Бес чи сувар мус жеда, сикI стха?». – Куь сувар, - лугъуда сикIре, - ракъарин иеси атайла, жеда. Вуна и кардал гьич шак гьимир!

КАРТУФДИКАЙ

Картуфар дуьз ругун патал абур звал акъалтнавай циз вегьида, къажгъан къалпагъ гъалдна яваш цIал эцигда. Эгер цIай къатиди хъайитIа, картуфдин винел пад чкIида, къеняй ициз амукада.

Картуфар ргадайла гзаф яд панани виже къведач. Яд абурин винел са тIуб къанди акъалтайла бес я.

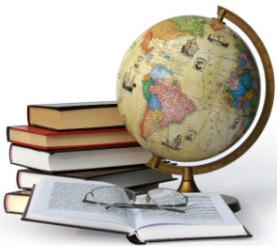
Эгер картуфар фад ргана кланзаватIа, абур ргзвай циз са тIимил дуьдгъвер ва я маргарин вегьида.

Рганвай картуфрилай хам алу-диз регъят жеда, эгер абурал рганмазди къайи яд иличайтIа.

ХАБАРАР

КЛАССДИЗ

РЕГЪБЕРВАЛ ГУНАЙ...

РД-дин Гьукуматдин Кьил А.Здунова региондин государствендин ва муниципальный образованидин идарайрин педагог-

вилин къуллугъчийриз классдиз регъбервал гунай гъар вацра пул гунин гъакъиндай къарардал къул чIугуна. Адал асаслу яз, муаллимриз классдиз руководство гунай гъар вацра 5 агъзур манат пул гуда. Эгер муаллимди къвед ва адалайни гзаф классдиз регъбервал гуз хъайитIа, и кардай къачузвай пулдин къадар 10 агъзур манатдилай виниз алат тавун лазим я. Винидихъ къейднавай къарар алай йисан 1-сентябрдилай къуватда гъатзава.

22 КАС ТАХСИРЛАМИШНАВА

Лап еке къадарда лутувал лаунавай Дербент районда къарагъарнавай уголовный делодай вири саналди 22 кас тахсирламишнава. Абурукай Дербент райондин къилин везифаяр тамамарзавайди тир Фуад Шихиев ва адан заместитель Эльман Аллагъвердиевни кваз 12

кас судди дустагънава, чпел шак физвай 10 кас къвале дустагънава. Къунвай ксарин арада силидиз куьмек гуз гъазурбурни ава. Абурукай са паюнихъ галаз суддилай виликан икърар кутун мумкин я. Им акI лагъай чIал я хъи, и делодик квай къилдин ксариз талукъ акси шагъидвилер артух жеда.

ХЕЙЛИН СУЪРСЕТ МАСА ГАНВА

Алай йисан акъатнавай 7 вацра Дагъустанди маса уьлквейриз 16 миллион доллардин къимет авай хуьруьн майишатдин суърсет маса ганва. Йисан эхирдалди и рекъем 24 миллион доллардив агакъарун фикирдиз къачунва. Чи республикадай экспортдиз ракъурзавай асул шейэрлик лапагдин як ва дуьгъуь акатзава. ИкI, дуьгъуь Ирандиз, Азербайжандиз ва бязи маса уьлквейриз ракъурзава. Лапагдин як гзаф къадарра Саудовский

Аравиядин, Катардин, Кувейтдин, Ирандин, ОАЭ-дин ва Грузиядин карханайри къачузва.

КЪУД КАРХАНА ЭЦИГДА

Мукъвара Дагъустанда зирзибилар гъялдай 4 комплекс эцигдайвал я. Абур Хасавюрт, Дербент, Къизляр ва Буйнакский районар хкажда. И карханайривай йиса 400 агъзур тонн къван зирзибилар гъялиз жеда.

ОТ ПОВИЛИКИ ОДИН ВРЕД

Марина МУРСАЛОВА,
начальник отдела карантинного фитосанитарного контроля на Госгранице РФ Управления Россельхознадзора по РД, заслуженный работник сельского хозяйства РД

Повилики — паразитные растения. Они не имеют ни корней, ни листьев и представляют собой нитевидный или шнуровидный сильно ветвящийся стебель. При цветении стебель густо покрывается цветками, собранными в кистевидные соцветия или плотные головки. Но в букет они, явно не годятся.

Повилики не способны ад-

сорбировать воду и питательные вещества из почвы и живут за счет растения-хозяина. При прорастании семени зародыш выпрямляется, закрепляется в почве с помощью корневых волосков. Другой конец зародыша, более тонкий, выходит на поверхность почвы и начинает медленно оборачиваться вокруг в поисках растения-хозяина. При соприкосновении с ним проросток теряет связь с почвой и переходит на паразитический образ жизни. Стебли повилики обвивают растение, присасываются к нему специальными выростами-гаусториями и не отпускают его, пока не высосут все жилы.

На дачных участках хозяева

сами могут занести семена этого сорняка, высевая овес, рожь и другие культуры. Причем, вырывая растение, избавиться от него полностью невозможно, так как оно из года в год вновь появляется на огороде и заражает овощные и другие культуры. Эффективной мерой борьбы является скашивание растения вместе с повиликой и сжигание. Повилики наносят огромный

ущерб сельскому хозяйству. Пораженные повиликой растения сначала отстают в росте, затем желтеют и погибают, то есть снижается урожайность сельскохозяйственных культур.

Фитосанитарную безопасность на Дагестанском участке Государственной границы РФ от проникновения карантинных объектов обеспечивает отдел карантинного фитосанитарного контроля на Госгранице РФ Управления Россельхознадзора по РД. Для предотвращения заноса опасных карантинных объектов проводится тщательный досмотр подкарантинных грузов и материалов, а также транспортных средств, прибывающих из стран ближнего зарубежья.

АЯЛРИЗ — ЧИМИ ТИУЪНАР

РФ-дин Гьукуматди сифтегъан классрин ученикар чими тIуьнралди таъминарун патал 22 миллиард манат пул чара ийида. И субсидиядикай чеб аялриз чими тIуьнар гун тешкилиз гъазур тир вири школайривай менфят къачуз жеда. РФ-дин

Гьукуматдин Кьил Михаил Мишустинан гафаралди, федеральный куьмекди мадни гзаф школьникриз чими тIуьнар гудай шартIар арадал гъизва. Къейдин, 2019-йисуз Дагъустанда анжах 52 процент школьникрив чими тIуьнар агакъзавай.

БИНЕЛУ ХАЛКЪАРИЗ – КЪАЙГЪУДАРВАЛ

Россия надир улькве я. Ина чпин члал ва культура, милли кьетенвилер хвенвай 190 далайни гзаф халкьар яшамиз жезва. Исятда дуньяда бинелу халкьарин векилар тир 370 миллион кас ава. Ида чи пла-

нетадин агъалийрин 5 процент тешкилзава. Лап тимил дуньш жезмай члаларал рахазвай ва члехи бубайрин культурадин адетар хуьзвай абур саки 90 улкведа гьалтзава. Россияда бинедилай чпин бубайрин чилерал, умуьрдин адет ханвай кьайдаяр хуьналди яшамиз жезвай, чеб кьилдин этнос яз гьиссзавай жематар кьадардиз гьвечли (50 агъзур касдилай тимил тушир) ва бинелу халкьар яз гьисабзава.

1994-йисуз ООН-дин Генеральный Ассамблеядин резолюциядалди тешкилай дуньядин бинелу халкьарин югь гьар йисуз 9-августдиз кьейдзава. Ам арадал гьунин асул мурад бинелу халкьарихь галаз рейсад хьун ва абурун месэляяр гьалун патал саналди кьвалахун я. Переписдин сергытра аваз бинелу ва гьвечли халкьариз талукь яз демографиядин, лингвистикадин, экономикадин делилар кьвалтун и ва я маса уль-

лквездиз абурун месэляяр гьалун патал дуньш рекьер хьагьдай мумкинвал гузва.

2010-йисуз чи улкведа кьиле тухвай Вирироссиядин агъалийрин переписдин делилралди, РФ-да гьвечли ва бинелу 47 этнос ава. Абурун арадай Сибирдин, Кавказдин, Дальний Востокдин ва Кеферлатан чеб кьадардиз гьвечли ва бинелу 40 халкь чара ийиз жезда. Абурун Россиядин 30 далайни гзаф субъектра яшамиз жезва, 65 процентдильни виниз хуьрерин агъалияр я. Анра члехи бубайрин адетар ва яшайишдин кьетенвилер иллаки кьайгьударвилелди хуьзва.

ДИНДИН МЕСЭЛАЙРАЙ

ХИЙИРЛУ КРАР ИЙИН

Калукви Гьажигь САЛЯГЬ

Аллагь Таалади Адам (а.с.) пайгьамбар халкьайди ва ам Женнетдай фана дуньядиз атайди гьедрен купун вахт тир. Ам малаикриз аманатдин сят я. Им вири инсанрин мураддин сят язни гьисабзава. И вахтунда Аллагь Таала инсанриз 70 сеферда килигзава. Эгер са касди гьедрен вахтунда вичин кьвализ мугьман кьабул авуртла, адаз Женнет кьисмет жезда ва ам анжах дидеди хайи аял хьиз, гунагьрикай ми хьи ийида. Гьедрен ва месин купларин арада авай вахтуниз цаварин сят лугьзува ва и члавуз са мусурманди теспягь ва я суннатдин, кьазадин капл авуртла, Кьурьан кьелайтла, а касдиз Женнетдин емишар кьисмет жезда. Ам Жегьеннемдивай хуьда. И аманатдин вахтунда теспягь авуналди, «**Ла илагьа иллаалагь Мугьмаммадан (с.а.с.) расуллагь**» 100 сеферда лагьайдаз чи пайгьамбарди (с.а.с.) шафаатдиз вахчун кьисмет жезда. Ийфиз кьарагьна авур са капл 1000 сеферда капл авун хьиз кьхьиди. Мугьмандиз фу гун Кябедин кьвал эцигунилайни эфзели я.

Дуньядал ихьтин крари гьарамвал арадал гьизва: эркекдин вилер маса дишегьлийриз килигун; ибадат, теспягь тавуни, тапарар авуни, гьейбатар рахуни, буфтан; темягь кьведай кар авуни, пехилвили, факьирвиллиз шукур тавуни, сабурулу тахьуни, факьирар, шейхер, кесибар кваз такьуни; кесибрихь, факьиррихь, фугьгарайрихь чин элкьур тавуни, абуруз жездай куьмек тагуни.

Эгер са касдихь гунагьар гзаф аватла, ада йикъа 100 сеферда «Астагьфируллагь» лугьурай, туба авурай. Аллагь Тааладиз ибадат тахьана гунагьар гзаф хьанвайбур пашманвал авуна шехьун хьсан я. **Фатигьа лагьайла гьилер хкаж тийидайбур диндай акьатнавай мунафикьар я.** Са касди масадан айибар ахьай авуртла, Аллагь Таалади адаз Кьияматдин юкьуз гьар жуьре гзаф азабар гуда. Гьар са инсандин кьилел кьезвай балаяр, кьазаяр, адаз ганвай ризкидин кьадар Аллагь

Тааладин патай я. Эгер ам и крарихь инанмиш туштла, астагьфир ва туба хьийидалди ам кафирвиле жезва. Эгер са касдив гьамиша тлагьарат хьайитла, адак са гунагьни кумукьдач. Тлагьарат гваз кьейи кас шагьид жезда. Каплдай вахтунда садаз яд ва я накьв гьат тавуртла, гьилер чухьун гвачиз капл авун хьсан я. Гуьгьунай ам

кьаза хьувун лазим жезва.

Гьилер чухьун кьачудайла бисмиллагь лугьун рикелай фейитла, ам рикел хтайла лугьун хьувуртла хьсан я. Са мусурман касди жунублувал алаз (беден мурдар яз) вичин гьилин кикер, бедендин чларар атлайтла, ам Кьияматдин юкьуз азабра аваз, жунублувал алаз кьарагьар хьийида. Вучиз лагьайтла, адан кикери ва чларари вуна чун жунублу тир вахтунда атланай лугьуда.

Аллагьдин Расулди (с.а.с.) лагьана хьи, вичелай вилик садни Женнетдиз фидач. И вахтунда адаз рагь экьчидай патахьай са дишегьли Женнетда аваз аквада. Пайгьамбарди (с.а.с.) адавай «Вун иниз гьикI акьатнавайди я?» – лагьана хабар кьада. Дишегьлиди адаз ихьтин жаваб гана: «Зи гьуьл кьейила, зи аялар этим хьана. Абурун члехи жездалди зун гьуьлуьз хьфеначир. Гьавилий заз Женнет кьисмет хьанвайди я». Расуллагьди кьейида: «Вичин свикай, гьиликай а патахь галай кас инжиклу тийизвади халис мусурман я».

Девлет кьвалт ийиз вердиш хьанвай инсанар садрани тух

жедач. Мугьмаммад Пайгьамбарди (с.а.с.) лагьана: «Куьне Аллагь Таалади гьарамнавай шейэр тлуьмир, гьикI лагьайтла, кьез гележегда Женнетдиз физ четин жезда. Шейэр базардин кьиметрилай багьаз гузвай кас Аллагьдин лянетдик ква. Куьне гзаф еке, багьа кьвалер эцигмир. Абурукай кьез гележегда зиян хкатда. Чарасузвал авачиз Аллагьдин тварунал пара кьинер кьамир. И кар Аллагьдиз хуш туш. Герек авачиз чарадавай бурж кьамир, кьур вахтундани геж тавуна ам вахце. Куьн дишегьлийрин чуплахдиз янавай шиклириз килигмир, им гьарам кар я. Куьн дишегьлийрин пара мукьув жемир, куь патав шейтан тежедайвал.

Чарадан дишегьлийрихь галаз хуш келимаяр рахамир, абуруз маса фикирар татурай. Жуван некаяда авай дишегьлидиз куьруь, ачух парталар алуькна, вичел фикир желбдай агирар яна халкьдин арадиз фин кьадагьа ая. Аялрал шариятда кьадагьа авунвай, мусурманриз хас тушир тварар эцигмир. Дишегьлийриз чпин беден аквадай парталар алуькун кьадагьа ая. Ахьтинбур Женнетдикай магьрум жезда.

Ипекдикай авунвай парталар алуькун, кьизилдин туплар агулун (гимидинбур ихтияр ава) итимриз кьадагьа я. Виридалайни хьсан кар жуваз талукь тушир кардик эгечI тавун, секивал хьун я. Гьакь лугьун - им шариятдал амал авун я. Аллагьдихьай кичле касди анжах дуньш лугьуда, адавай таб рахаз жездач.

Эгер куьн дуньяди алдатмишзаватла, куь рикелай эхиратни фенва. Алимдин ахвар хийирлу я, жегьилдин ибадатдилай. Йикъан вад капл авун лап менфятлу кар я. Экуьнин капл ийизвайди Аллагьди саламат ийида. И кар тийизвайди чин кланик хьана це авайдаз ухшар я. Чпиз илим чин тийиз алимвалзавайбур Кьияматдин юкьуз ашкара авуналди, русвагь ийида.

ШИШКАБАБАР ДАДЛУ ХЬУНИН КЬИЛИН СИР

Шишкаббар дадлубур хьун яклуз кьел вегьидай вахтунилай аслу я. Шишер ягьун патал маринад гьазурдайла, адак кьел кутун тавуни яклу тямлувал хуьзва. Эгер кьел сифтедай вегьейтла, ада яклуз квай кьез вичел члугвада ва шишкаббарни кьуру ва векьибур жезда. Шишер ядайла, шишкаббар ийизвай гьерен як куьлуь клусариз атлана, тайин вахтуна маринадда тун чарасуз я. Анжах кьел абур цал чраз эгечзавай арада вегьена кланда. Ида кьез вичик хьсандиз мижени кумай дадлу шишкаббарикай лезет кхуддай мумкинвал гуда.

Пешекарри мукьвара кьиле тухвай ахтармишунри кьалурайвал, Кавказда яшлу инсанар гзаф хьунин асул себебрикай сад абуру тлуьнра ишлемишзавай гьерен яклу пидин менфятлувал я. Виридалайни кифетлу шишер гьерен ва я балугьдин яклукай ягьиз жезда. Шишер мангалдал ва я грилдал чурунни метлебулу кар я.

ВАН АВУНА

ГАЗЕТДИ МИЛЛИ ЧАЛ, ЧАЛА ХАЛКЪ ХУЬЗВА

Эвсел ЭМИНОВ

Чал инсанриз яшайишда рахунин алат яз чарасуз герек я. Гьар са миллетдиз вичин чал ава. Ам хуьн, гьакьикьатдани, миллет хуьн хьиз метлебулу я. Чалар, инсанриз хьиз, гьар жуьре гьайванризни ганва. Месела, нуькIвер чпин жуьре сесералди рахада, балугьар, лугьудайвал, ультразвукдин куьмекдалди. Кьвалин ва чурун гьайванар гьихьтин сесералди рахазватла малум я. Гьатта чилай экьечизавай набататарни кваз чеб-чпихь галаз кьетен жуьреда рахазва лугьуда.

Эхь, члалан куьмекдалдин инсанри ва гьайванри чеб гьил гьалда аватла ва чпи вуч авуна кланзаватла лугьзува. Чал акьулдин булах я кьван, ада инсанар сад ийизва, хьсан ва я пис крарал тупламишзава. Гьавилий «Цийи дунья» газетдин 31-нумрадин 1-чина чапнавай «Куьне гьикI фикирзава» макьалада адан кьилин редактор юлдаш Д.Шерифалиева

кьарагьарзавай дидедин члалан месэла яшайиш патал пара важиблуди ва чарасузди я.

Диде, буба, ватан рикелай алудзавай инсанрин инсанвал ми хьиз квахьзава. Инсандин рикел диде, буба аламукьун патал чна хайи члални хвена кланда. Чала халкьдин культура, адетар, тарихни хуьзва. Чал яшайиш патал чарасуз алат, месэла тирвилай советрин девирда чи улкведа милли члалар хуьниз артухан фикир гузвай. 90 йисалай артух девирдин тарих авай чи «Цийи дунья» газетни гьа кьвалахрин шагьид я.

Исятда улкведин политикадин кьурулуш ва законар дегиш хьанватлани, яшайишдин законар гьа авайвал ама. Дидедиз ва бубадиз гьуьрмет ийизвай гьар са инсанди вичин хайи члални квадар тийирдахь чун инанмиш я. Чал хуьнин сифте кам яз, ша чна чи райондин газет кьхьин. Фитнегьибетдинни телепередачайрин чладай ша чна чун акьудин.

ДУЬНЯДИН ИРИД АЛАМАТ

Кьейдзавайвал, абурук акатзава:

□ Гизада авай Египетдин пирамидаяр (чи эрадал кьведалди 2700 -1780-йисар);

□ Вавилонда авай Семирамиддин куьрс хьанвай багьлар (чи эрадал кьведалди 605-562-йисар);

□ Эфесда авай Артемиддин ибадатхана (чи эрадалди VI лагьай асир);

□ Олимпияда Зевсан лап зурба статуя (чи эрадалди 430-йис);

□ Малый Азияда Галикарнадин мавзолей (чи эрадалди IV асирдин юкьвар);

□ Колосс Родосский (Ракьбинин – Гелиосдин 37 метрдин кьакьанвал авай, буьруьндикай авунвай клалуб (фигура) чи эрадалди

285-йисар);

□ Александриядин портуна авай, 143 метр кьван кьакьан Фаросский маяк (чи эрадал кьведалди 279-йисуз туькьурна куьтягьна).

Гила абурал Крымдиз фидай цийи муьгьни алава хьхьанва.

Цийи дунья

(Новый мир)

Учредитель:

Администрация
Ахтынского района
Республики Дагестан
Главный редактор
Д.Ш.ШЕРИФАЛИЕВ

Газета перерегистрирована Управлением федеральной службы по надзору в сфере связи, информационных технологий и массовых коммуникаций по РД 22 января 2019 г. Регистрационный номер ПИ № ТУ 05-00401.

Позиция редакции может не совпадать с точкой зрения авторов, которые несут ответственность за достоверность и объективность предоставленных для публикации материалов. Рукописи не рецензируются и не возвращаются. При перепечатке ссылка на «Новый мир» обязательна.

Адрес редакции и издателя:
368730, РД, Ахтынский район,
с. Ахты,
ул. Юсуфа Герейханова, д.33.

Телефон главного редактора
8(988)-654-59-49
Электронная почта газеты:
newworld1928@mail.ru

ИНДЕКС 63312
Газета «Новый мир» сверстана и отпечатана в ООО «Типография-М» по адресу: г.Дербент, ул.С.Курбанова, 25. Электронная версия газеты на сайте <http://akhty-news.ru/>, в разделе Выпуски газет на сайте администрации района <http://akhty-mr.ru/>

По вопросам качества печати обращаться в типографию ООО «Типография-М»

Время подписания в печать по графику 14.00. Подписано в печать 14:00 Газета выходит 52 раза в год.

Тираж 1450 экз. Заказ №